

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inserati do 30 pett Din 2.—, do 100 vrst Din 250, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inserati pett vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

MADŽARSKA POD KURATELO RIMA

Na osnovi posebnega posvetovalnega pakta se bo madžarska zunanja politika docela podredila Rimu — Rimski računi brez krčmarja

Rim, 1. avgusta. r. Gospodarski sporazumi ki so bili projektirani na sestankih med Mussolinijem in Gömbösom, bodo v podrobnosti izdelani še v teku meseca avgusta, da bi tako še pred pričetkom glavne izvozne sezone stopili v veljavo. Zdrži se, da bodo ti sporazumi olajšali rešitev tako znanega podunavskega problema in omogočili širšo akcijo, ki bi bila usmerjena v okviru večjega konstruktivnega načrta za finančno obnovo srednje in vzhodne Evrope. Izjavo, ki jo je podal madžarski ministrijski predstnik Gömbös rimskemu dopisniku »Daily Telegraph« poudarjajoč, da so ga razgovori z Mussolinijem prepričali o možnosti sodelovanja Madžarske z Italijo na ojačanju miru, smatrajo za zelo pomembno, sklepajoč iz tega, da se je Mussoliniju posrečilo ohraniti in pojačati prijateljske zveze z Madžarsko, pri čemer pa je pazil, da si ne onemogoči zblizanja z Malo antanto. Gömbös je sprejel Mussolinijevo stališče, da proži pakt veseli dovolj možnosti za čuvanje italijanskih in madžarskih interesov, pri čemer je mislil tudi nadaljnja akcija za revizijo mirovnih pogodb. Italijanski listi z

zadovoljstvom podčrtavajo, da bo med drugimi sklenjena tudi posebna posvetovalna pogodba med Rimom in Budimpešto, ki bo omogočila, da se bo madžarska zunanja politika še tesneje naslonila na rimsko zunanjo politiko. Madžarska zunanja politika bo morala slediti smernicam iz Rima, od česar pričakujejo v Budimpešti mnogo koristi. Madžarski krogi zavračajo to domnevo in zatrjujejo, da se razgovori v Rimu niso vršili samo med Madžarsko in Italijo, marveč da je Mussolinij, izvajajoč politiko pakta veseli, razpravljal v imenu vseh štirih veseli. Potem takem tolmačijo madžarski krogi, da ne gre za naslonitev na rimsko politiko, marveč da se je Madžarska s tem deklarirala za politiko miru, ki je tudi glavni cilj pakta veseli. Docela drugače pa tolmači pomen teh dogovorov oficijozna rimska »Tribuna«, ki naglašajo, da gre Mussolinijevo politiko za tem, da se ustvari v Evropi odgovorna hijerarhija, ki bo postopala v skladu s pravicami in potrebami civilizacije. Razgovori med Mussolinijem in Gömbösom so prvi korak v izvajanju te politike in madžarsko-italijansko prijateljstvo ima izvršiti širšo akcijo v cilju nove ureditve Sred-

nje Evrope. Funkcija Rima pri tem bo samo v tem, da spravi v sklad »zgodovinske potrebe« in odstrani vse antagonizme.

Pariz, 1. avgusta. V tukajšnjih diplomatskih krogih z največjo pozornostjo spremljajo akcijo Mussolinija. Razgovorom med Mussolinijem in Gömbösom pripisujejo sicer važnost, vendar pa poudarjajo, da bi bila vsaka bojazen odveč. Rimski razgovori imajo zaenkrat samo interes pomen in samo kažejo, kako si v Rimu zamišljajo izvajanje pakta veseli. Seveda ne more o tem odločiti Rim sam, ampak bo imel tudi Pariz tehtno besedo. Pertinax razpravlja o tem v »Echo de Paris« in pravi med drugim, da bo skoraj napočil čas, ko se bo moral Rim jasno izjaviti. Zalteve no teritorialnih spremembah bo moral Mussolinij že opustiti, ako hoče računati na sodelovanje Francije in njenih zaveznikov ter ako želi, da bi pakt veseli rodil koristne sadove. Po tem, kar se razpravlja v Rimu, skoraj ni dvoma, da se bo znova pokrenilo revizionistično vprašanje, ki je bilo doslej previdno potisnjeno v ozadje. Novi francoski poslanik mora zaradi tega nemudoma dognati, kaj misli Mussolini.

Katastrofalne povodnji na Kitajskem

Cele province so spremenjene v nepregledno morje, v katerem je utonilo na tisoče ljudi — Neprecenljiva škoda

Peking, 1. avgusta. g. Kitajsko provinco šansi je zadela strašna poplava. Reka Kingvaj je prestopila bregove in poplavlja ves okraj Kvančung. Posledice poplave so strašne. Na stotine kilometrov plodovite zemlje je pod vodo, iz nje pa štrlijo le posamezni vrhovi visokega drevoja in streh. Na višje ležečih točkah

se zbirajo množice ljudi, ki so zbežale pred tekočim elementom in čakajo na rešitev. Na tisoče ljudi je utonilo. Njihova trupla plavi voda z množico živalskih trupel proti morju. Pri Sanlananu je voda naplavila nad 4000 trupel, ki so jih pokopali v skupne grobove. Voda je uničila brezštevne hiše in vso letino.

Lahkoatletski dvomatch Graz : Ljubljana

To zanimivo sportno prireditev bomo imeli v Ljubljani v soboto in nedeljo

Ljubljana, 1. avgusta. Da sportni javnosti prikažemo po danih prilikah jačino obeh lahkoatletskih moštev, ki se srečata v soboto in v nedeljo v Ljubljani pod oficijelno firmo mestnih reprezentantov Graza in Ljubljane, navajamo vsaj na papirju prognozo, ki naj bi na temelju po reprezentantih doseženih rezultatov omogočila sportni javnosti lažje zasledovanje tekmovanja samega.

Realno prognozo bo pa podala borba samo na tekmovališču in zato naj jo naša sportna javnost tudi od te strani v čim večjem številu zasledjuje!

V sprinterskih proгах (100 in 200 m) posljeje Gradčani v borbo večkratnega avstrijskega prvaka mag. pharm. Glasera, ki je na svoji nekdanji uspešni karieri dosegel rezultate: na 100 m 10.9, na 200 m 22.2; letos je v formi znatno popustil in beleži čase 11.6, oziroma 23 sek; pomagala mu bosta Tammel 11.4 in 23.2 ter Helfrich 11.2 oziroma 23 sek.

Sprint proge bosta v glavnem zastopala pri nas Primorjask Kovačič 11, 23.4 in Ilirijaš Zupančič 11.2, 23.7. Dojem dajemo obeh našima zastopnikoma večje šanse na 100 m, kaže da bodo Gradčani ta naskok izenačili na 200 m.

Glavni akter v teku 400 m je za Gradčane Tammel, drugo plasirani na letošnjem avstrijskem državnem prvenstvu z rezultatom 51 sek. Zastopnika Ljubljane bosta predvidoma Ilirijaš Zupančič (52.7) in Primorjask Gaberšek (53.3). Oba sta rezultat dosegla na letošnjem državnem prvenstvu za moštvo pred dvema mesecema, njuna forma se je pa od tedaj znatno zboljšala. Prijetno iznenadenje bi bilo za nas, ako bi posegla v odločilno borbo s Tammelom.

Graz mora letos v tekih na 800 m in 1500 metrov resignirati na svojo najmočnejšega zastopnika Puzla, ki je letos dosegel rezultate 1:58.6 oziroma 4:02.8. Z njegovim nastopom bi bilo vprašanje zmagovalca že vnaprej rešeno. Tako pa naletita Gradčana Sienkiewicz, letošnji avstrijski juniorski prvak (2:01.6), in najmlajši Friebe (2:03 oziroma 4:17) v Krevsu, Zorgi Fricu, Gaberšku in Goršku na precej enakovredne nasprotnike. Dojem je Sienkiewicz v teku 800 m najmočnejši konkurent Zorga, naleti Friebe mlajši v Krevsu v teku 1500 m na najtrši oreh. Zanimivo bo, v koliko in kako bosta posegla v borbo Gaberšek in Goršek.

Disciplina 5 km obeta biti ena najbolj zanimivih. Gradčan Poezl je dosegel letos odlični rezultat 15:59. Krevs brani jugoslovanski rekord z 16:14.8; toda od tedaj je znatno napredoval in njegova borba s Poezлом v končnih fazah bi bila istočasno tudi rušitev jugoslovanskega rekorda. Poezl je tudi glavni akter Gradčanov v teku na 10 km; beleži čas 35:10. Ako bi Krevs, ki brani jugoslovanski rekord z rezultatom 34:42, zamogel tekmovali tudi v tej disciplini, bi nikakor ne dvomili v zmago Ljubljane. Ker je pa še odprto vprašanje, kdo bo Ljubljano na tej disciplini zastopal, je vsaka prognoza danes preuranjena.

V skokih in metih nas Gradčani precej nadkriljujejo. Disk zastopa Schwarz z zelo dobrim rezultatom 41.12 m. Naši zastopniki, naj bi bil v svoji najboljši formi, ki mu je z metom 59.78 m več let garantirala mesto v avstrijski rekordni listi; toda danes beleži on rezultat okoli 52 m, ki je za Slaparja (skoraj 54 m) brezpogojno dosegljiv. Veliko večje izglede na zmago ima drugi Gradčan Alpaes z rezultatom 55.10 m. Drugi Ljubljancin, predvidoma Putinja, se utegne povzpeti nekoliko preko 50 m.

Met kladiva bo nedvomno plen Ljubljancin, ki jih bo prvenstveno zastopal Zupančič. V teku 1000 m bosta najmočnejša avstrijska reprezentanta, ki sta v teku 1000 m dosegla rezultate 3:15.6 in 3:16.2, zastopala pri nas Primorjask Kovačič 3:15.6 in Ilirijaš Zupančič 3:16.2. Dojem dajemo obeh našima zastopnikoma večje šanse na 1000 m, kaže da bodo Gradčani ta naskok izenačili na 200 m.

Odškodnina za agrarno reformo

Beograd, 1. avgusta. Davi sta prispela semkaj opolnomočeni francoski minister in predsednik agrarnega fonda v Baslu Ethien de Selcour, ki je obenem delegat francoske vlade pri fondu B, ter generalni zastopnik agrarnega fonda Jeaudin. V Beogradu ju je sprejela posebna delegacija naše vlade, pod vodstvom predsednika kasacijskega sodišča dr. Dušana Subotića. V Beogradu se bodo nekaj dni vršile konference glede odškodnine, ki jo zahtevajo madžarski državljani, katerih posestva so prišla pod agrarno reformo v Jugoslaviji, na českoslovaškem in v Rumuniji. V kratkem se sestane madžarsko-jugoslovensko mešano sodišče, ki naj končno uredi to vprašanje.

Eksplodizija v Brnu

Praga, 1. avgusta. AA V Brnu je včeraj nastala eksplozija v hotelu »Evropa«. Štiri nadstropno poslopje je popolnoma porušeno. 15 ljudi je bilo ubitih, 50 pa hudo ranjenih. Vzrok katastrofe je v zvezi z ljubavnim romanom nekega brezposelnega zasebnega uradnika, ki je najel v hotelu sobo s svojo prijateljico in svojim nezakonskim otrokom, nato pa izvršil samomor. Toda do zdaj se še ni moglo dognati, na kakšen način si je vzel življenje in na kakšen način je hkratu izzval eksplozijo.

Revolucija v Andori

Pariz, 1. avgusta. r. Z odlokom predsednika republike je bil razrešen dosednji generalni svet za Andoro in razpisane nove volitve. Odlok je izval pri pristajih sedanjega režima v Andori veliko razburjenje. Vlada se je uprla ter se zabarikadirala v vladni palači, kjer se namerava z oboroženo silo upreti vsaki izpremembi.

Herriot poseti Rusijo

Pariz, 1. avgusta. A.A. Lyonski list »Le Salut Public« je intervjujal bivšega predsednika francoske vlade Herriota glede njegovega potovanja v Sovjetsko Rusijo. Herriot je izjavil:

V Rusijo grem kakor leta 1922 z edini namenom, da bom skušal spoznati tamkajšnje razmere. Od dne do dne bolj mislim, da je treba spoznavati to deželo, da je treba pogovoriti se z njenimi ljudmi, navezati stike in gojiti oseba prijateljstva z zastopniki države, o kateri pravijo, da je enak izmed tistih, ki nam je najbolj daleč s svojo kulturo, miselnostjo in socialnimi ureditvami.

Sovjeti so me sami povabili, naj jih obiščem. To storim tem rajši, ker sem srečen — in ne edini v Franciji — da smo navezali stike s Sovjetsko Rusijo, kar sem propagal že leta 1925, in ker sem pomen, da sem prispeval k podpisu pakta o nenapadanj med Francijo in Sovjeti. Mislim moramo na politično in gospodarsko bodočnost naše države, ne pa zabarikadirati se za bodoče žice. Tudi drugi tega ne počno.

Herriot pojde tudi v Ankaru, in sicer na povabilo turške zunanje ministrice. O tem potovanju je Herriot dejal, da z veseljem obišče turške državnike, s katerimi so njegovi odnosi bili zmerom dobri, dostikrat celo prisilni, zlasti pri urejanju mej med Sirijo in Turčijo.

Huda vročina v Ameriki

Newyork, 1. avgusta. g. Nad vsem vzhodnom Ameriko je pritisnil hud vročinski val, ki je zahteval že številne človeške žrtve. Temperature se gibljejo med 40 in 50 stopinj Celzija.

Nemčija in Vatikan

Konkordat ni odstranil vseh težkoč in Vatikan se bo moral še bolj utesniti v svojih zahtevah glede vzgoje mladine

Rim, 1. avgusta. Neposredno po podpisu novega konkordata med Nemčijo in Vatikanom je bilo slišati iz poučenih krogov, da se Papež ni mogel docela sporazumeti s kardinalom Pacellijem. Kljub temu je bil konkordat podpisan v nadi, da se bodo pri praktičnem izvajanju odstranile vse težkoče. Sedaj poročajo italijanski listi, da so se že pojavili prvi nesporazumi, ki so docela slični nesporazumom, kakor so nastali med Italijo in Vatikanom po sklenitvi lateranske pogodbe. Predvsem gre za vprašanje vzgoje mladine. Zanimivo je v tem pogledu

pisanje vatikanskega glasila »Osservatore Romano«, ki prijateljsko opominja katoliške liste v Nemčiji, naj ne tolmačijo pogrešno jasnih določb konkordata, ki se nanašajo na pravice katoliške cerkve v organizaciji nemškega šolstva. Omenja tudi vprašanje političnega udejstvovanja duhovnikov, ki se odslej ne bodo smeli baviti s strankarsko politiko, marveč bodo smeli vršiti samo svoje verske in cerkvene naloge. Italijanski listi zelo dvomijo v iskrenost odnošajev med Vatikanom in Hitlerjevim tretjim carstvom.

Nemško-avstrijski spor pride pred DN

Nemškemu izzivanju se mora napraviti konec — Z zadevo se bo že te dni baval svet DN

Pariz, 1. avgusta. r. Tukajšnjih krogov se polašča zaradi narodnosocialistične propagande v Avstriji s pomočjo nemških letal vedno večje vznemirjenje. Vsi listi podčrtavajo, da Nemčija na najbrutalnejši način krši mednarodne običaje in sodijo, da mora to postopanje Nemčije priti v smislu člena 11. pakta Društva narodov pred svet Društva narodov, ki se bo sestel 3. avgusta, da razpravlja o sporih med Bolivijo in Paragvajem. Ko so se pred par tedni pojavila v Nemčiji baje neka skriv-

nostna inozemska letala, je Nemčija zaglala krik in vik, sedaj pa sama pošilja svoja letala na avstrijsko ozemlje in izvaja docela nedopustno politično propagando. »Echo de Paris« piše, da mora naslednje kulturne vesti jasno izjaviti, da ne more biti niti govora o tem, da bi Nemčija nasilno izvršila priključitev Avstrije. Vsak tak poskus bi pomenil vojno. Društva narodov mora odločno nastopiti in enkrat za vselej prepričati to početje Nemčije.

Kitajske homatije

Peking, 1. avgusta. g. Mandžurske čete so začele prodirati proti mestu Dololov v provinci Šanhar, ki ga ima zasedena krščanski general Feng. Mandžurske čete, ki jim poveljuje Japonec, so že dosegle mesto Vaisang. Kakor pričakujejo, bodo se v prihodnjih dnevih napadle Dololov.

Japonci se oborožujejo

Tokio, 1. avgusta. g. Program za gradnjo mornarice, ki je bil predložen finančnemu ministertvu, zahteva do marca 1933 590 milijonov jenov izdatkov, od česar je 120 milijonov namenjenih že za prvo leto. Nanovo se bodo gradili dve lahki križarki, dve matični ladji za letala, ena ladja za polaganje min, 14 rušilcev in 6 podmornic, ki spadajo že v se v londonsko pomorsko pogodbo. Razen tega namerava Japonska zgraditi še izven pogodbe ladjo za dovoz goriva, ladjo za popravila, tender, štiri torpedovke in štiri rušilce ter postaviti osem novih letalskih bataljonov.

V Indiji zopet vre

Bombay, 1. avgusta. g. V Indiji se pripravljajo novi resni dogodki. Spor med indijsko vlado in neodvisnim gibanjem se je zopet tako poostрил, da bo zaradi njega Gandhi najbrže spet aretiran. Kakor se zatrjuje, hoče Gandhi spet pozvati prebivalstvo k nepokorščini, kar pa hoče indijska vlada za vsako ceno preprečiti in bo zaradi tega skoraj gotovo na novo zaprla Gandhija.

Newdelhi, 1. avgusta. g. Domače plemo Bajaur, ki je že nekaj časa sovražno an-

glo-indijski vladi, je včeraj obstreljevalo angleško zračno eskadro, ki je bila na poizvedovalnem poletu. Vlada je pozvala Bajaur, naj do polnoči izroči orožje, ker bodo v nasprotnem primeru angleška letala bombardirala vsa njihova naselja. Indijska vlada je razen tega zahtevala izročitev nekega afganskega kana, ki skupno z njimi pripravlja nasilen prevrat v Afganistanu, kjer se hoče proglasiti za kralja.

Gandhi zopet aretiran

Bombaj, 1. avg. Gandhi, ki je danes nameraval prijeti propagandno polovanje, da bi nahujekal prebivalstvo k nepokorščini proti angleškim oblastem, je bil sinoči aretiran. Obenem so zaprli tudi njegovo ženo in še trideset drugih uglednih pristajev. Oblasti so storile vse, da vsak upor v kali zaduše.

Zopetno znižanje uradniških plač v Franciji

Pariz, 1. avgusta. r. V svrhu kritja primanjkljaja v državnem proračunu je vlada izdala odlok, da se s 1. avgustom znižajo vse doklade državnih nameštencev za 10 odstotkov. To je v teku tega leta že tretje znižanje uradniških prejemkov. Odlok vlade je bil sinoči objavljen in stopi danes v veljavo. Med uradniki je izzval naravno veliko presenečenje. Osrednja zveza državnih nameštencev pripravlja obsežno akcijo, da zaščiti interese državnega uradništva.

pan, eden naših najstarejših, toda še vedno napredujočih atletov.

Skok v daljavo je odprto vprašanje za zastopnike vseh mest. Sicer se je Gradčan Oberbauerju na Dunaju posrečil skok 6.66 m, toda njegova normalna marša je okoli 6.20 m; ravnotako skače tudi drugi Gradčan Helfrich. Ljubljancin Korček, Putinja ali Stepišnik se sučejo tudi okoli marke 6.20 m. Videli bomo!

Skok ob palici favorizira Gradčana Seherberja, ki je letos skočil že 3.60 m. Je to talent z neizgajeno tehniko, zato tudi zelo nevarni. Zupančič je sicer na 3.40 m in s tem se mu nudi sigurna možnost zasesti drugo mesto, ako prekosí samega sebe. Kdo ve...

Višina bi morala biti vsaj na papirju eigrna domena Gradčanov, kajti Umfaher, večkratni državni prvak in rekord, je dosegel višino 1.855 m in s tem avstrijski rekord. Danes skače po vseh, ki smo jih dobili, okoli 1.70 m, tako da bi drugi Gradčan Himpel (1.77 m) imel biti dejansko favorit. Naš prvi zastopnik Žgur je letos gladko preskočil 1.70 m, v svoji sportni karieri pa 1.75 m; drugi Ljubljancin, pa naj bo Zupančič, Marek E. ali Dečman, se ne bo povzpeli preko 1.70 m. Vse torej kaže, da bo v borbo posegel samo Žgur. Vsak obrat od strani našega drugega skakača v pozitivno smer bi pomenil za Ljubljano prijetno iznenadenje.

In stafete! Stafeta 4x100 m: Gradec v poslavi Tammel (11.4), Helfrich (11.2), Glaser (10.9) ali 11.6) in četrti tekač nepoznan: Ljubljana v poslavi: Kovačič (11), Zupančič (11.2), Cerar D. (11.7) ali Putinja ali Slapar (11.8). Odločitev leži v dobrih predajah; zato pričakujemo, da nam bodo naši stafetni tekači vsaj enkrat po dolgem času pokazali dobre predaje!

Stafeta 4x800 m: Gradec: Sienkiewicz (2:01.6), Friebe Hans (2:03); druga dva tekača sta nam neznana; kaže da bosta to Waller in Margreiter, ki sta precej slabša od prvih dveh. Ljubljana: Zorga F. (2:02.5), Krevs (2:02.7); Gaberšek, Zorga A. in Lejka (vsi pod 2:05); v kategorijo slednjih spada tudi Goršek. Naše moštvo moramo oceniti vsaj enakovredno graškemu in tako računamo radi domačega terena z zmago domačinov.

Ta prognoza ocenjuje reprezentanco Graza kot favorita! Uverjeni smo pa, da bodo naši reprezentanti napeli vse sile, da z elanom in vso energijo parirajo rutino in v poedinih panogah močnejšo kvaliteto Graza.

To nam prinese v vsaki disciplini mnogo dramatičnih momentov in borbenih faz, ki naj bi jih številno občinstvo spremljalo ne samo z vidno pozornostjo, temveč tudi z vzpodbujanjem, kar bi bilo nedvomno v veliko moralno oporo našim reprezentantom! Zato vsi na dvomatch Graz : Ljubljana 5. in 6. t. m.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2312.07—2323.34, Berlin 1364.58—1375.38, Bruselj 799.13 do 803.07, Curih 1108.35—1113.85, London 190.30—191.90, Newyork ček 4230.49 do 4266.85, Paris 224.27—225.39, Praga 169.79 do 170.65, Trst 301.79—304.19 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.85.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: 20.2350, London 17.20, Newyork 384, Bruselj 72.0760, Milan 27.27, Madrid 43.30, Amsterdam 208.60, Berlin 123.30, Dunaj 58, Praga 15.32, Varšava 5775, Bukarešta 3.08.

A. D. Emerye

134

Dve siroti

Roman

— Častniki so kockali ... vojaki so jih pa posnemali.

— Ječarji nemara tudi.

— Seveda ... In tako sem sklenil neke nedelje pobegniti ...

— In ste tudi storili?

— Namestu odgovora je Rumignac uprl pogled v njegov nos in vprašal:

— Ali nosljate tobak?

— To nenadno vprašanje je spravilo Picarda v zadrego, ker ni vedel, kaj bi odgovoril. Zanašajoč se na naključje ni hotel odgovoriti točno.

— Kakor nanese, — je dejal smeje, — nosljam ali ne nosljam ... kakor pač nanese.

— No, dragi moj, morali se boste navaditi, da boste imeli vedno pri sebi polno tabatjero ... Če bi jaz ne bil vajen nosljati, bi bil še zdaj čepel v trdnjavi teh vrazjih Angležev.

— Tega pa res ne razumem.

— Pasa dlaka! Kam bi pa prišli, če bi vsi ljudje vse razumeli. In če bi vsi razumeli to, bi morali biti ječarji in vojaki na straži presneto oprežni.

— Ali se pa vaše sredstvo ne zdi že na prvi pogled sumljivo?

— Niti najmanj. Najprej si mislite, da so vas zaprli ...

— Brrr ... Brrr! ... Kar mraz me spreletava! ... Raje bi bil ječar.

— To ni mogoče.

— No, se pa zadovoljimo z jetniškom.

— Sedite torej v ječi, v angleški trdnjavi, in imate veliko tabatjero, natlačeno prav do pokrovička.

— Dobro.

— Dolgo že razmišljate, kako bi jo popihali.

— Res je.

— Čakate samo, da vam priskoči na pomoč srečno naključje.

— Da, to je baš najtežje ... vedeti, kateri trenutek je najugodnejši.

— Če sem vam že povedal, da je to nedelja, se ne morete zmotiti.

— Ah! — je vzdihnil Picard in očel so se mu zaiskrile.

— Da, nedelja je pri nas dan počitka in vsi častniki so prosti; to pa pomeni, da je splošen praznik.

— To si je treba zapomniti, — je vzkliznil Picard, ki je bil za hip pozabil na svojo vlogo. Toda videč, da se je zaletel, je brž pripomnil:

— Ali mi verjamete, da sem se popolnoma vživljal v kožo tega zaprtega dobrodušnega? ... V glavo sem si vtpepel misel, da bom na vsak način zaprt ... Tako, dragi moj, zdaj pa nadaljujmo. Dejali ste, da je ob nedeljah ...

— Poveljnik trdnjave prireja obede za vse častnike in bi se ne bil dal motiti za vse na svetu.

— No, čas obede je bil torej najprikladnejši za vaš načrt, a?

— No, no, kam se vam pa tako mudi!

— Mudi se mi zelo, ker sem jetnik, — se je zasmehoval Picard.

— Bravo, gospod Picard, vesele ljudi imam rad. No, dobro. Vse je bilo kakor tu, bilo bi boljše izbrati uro obeda pri guvernerju tem bolji, ker je to tudi trenutek, ko prinaša ječar jetniškom hrano.

— Dobro ... Le nadaljujte.

— Poslušam napeto ...

— Tudi jaz poslušam.

— No, kmalu zaslišim, da prihaja mož, ki ga pričakujem.

— Slišim ga! — je dejal Picard.

— Ustavi se pri celici, ki je nasproti moje.

— Dobro! ... Srce je vam močno utripalo, je-li?

— Kako bi mi ne utripalo! ... Toda tisti hip se za srce nisem zmenil, ker sem imel dovolj drugih skrbi.

— To je res.

— Pripravljaj sem se ...

— Kako?

— Evo, vzemite mojo tabatjero! ... Ne, to ni potrebno! ... Mislite si samo, da — vi, ki imate svoje misli — da ste že vnaprej previdno stresli tobak iz tabatjere v žep ... ssssi ... Stresel sem ga ... to se razume.

— Čim se ječar približa ...

— Tresem se ...

— Saj ni primeren trenutek za to, da bi se človek tresel, tristo vragov! ... Vzajem tobak v pest ...

— Imam ga polno pest ...

— Ključ zaškriplje v ključavnici in vrata se odpro ... Ječar se prikaže na pragu ... Vstopi in ker nima rok prostih, kajti v eni drži skledico z juho in kruh, v drugi pa vrč in kozarec, izrabim ugodno priliko ...

— Ah, vi ...

— In mu vržem prgišče tobaka v oči! ...

— Naprej, naprej! — mu je pripomnil Picard.

— Vse izpusti in se v silnih bolečinah zgrudi ... Tedaj pa planem nanj.

— In potem?

— Potem pa, ker je treba prepričati ječarju vsako kretnjo, zlasti pa klicanje na pomoč ...

— Ha, to bo nemara najtežje.

— Kaj še! Novincu morda res; toda ker sem bil navihaneč, sem imel že pripravljen robc in zamašek ...

— Kaj? ... Vse to ste storili?

— Se več ... Ker je ječar odpiral usta, da bi kričal, sem mu potisnil v grlo prgišče tobaka, potem, ko sem ga imel povsem v oblasti, sem mu pa zamažil in zavezal usta tako, da ni mogel spraviti iz sebe nobenega glasu.

— Toda ječar je imel proste roke, — je pripomnil Picard.

— Eh, kako naivni ste; mar jih ni rabil za to, da bi si mel oči, ki so ga strašno peklo? ... Mislim, da bo oslepel, in malo se je briga za jetnika; prva skrb so mu bile lastne oči.

— Čudno ... prečudno ...

— Picard ni mogel prikriti zadovoljstva, ki ga je čutil med ječarjevim pripovedovanjem.

— Angleški ječar se je bil ujel v spretno nastavljen past in ker sem imel pripravljene tudi že vrvice, spleten iz rjuhe, srajce in vsega, kar mi je prišlo pod roke — jetniku se vedno posreči napraviti, kar potrebuje ...

— Dobro, že razumem, imeli ste torej vrvice ...

— In začel sem trdno zvezovati ječarju roke ...

— Potem pa še noge ...

— Res je. In ko je bil dobro zvezan, sem imel dovolj časa, da sem poiskal.

— Iskali ste, kje je bil pustil tesar luknjo.

— Toda to ni bilo vse, če sem imel ključ, dragi moj; za pobeg je bilo treba še nekaj drugega.

— Kaj pa? — je vprašal Picard prestrašeno.

— Preobleči se je bilo še treba. Brez tega bi me bili zgrabili na prvem koraku ...

— In vtaknili nazaj v ječo ...

— Seveda! ... In temu se je bilo treba izogniti, dragi moj, — je dejal Rumignac smeje.

— Toda preobleči se ni tako lahko.

— Kaj nisem bil že vsega našel?

— Mar nisem imel potrebne obleke pri rokah?

Bodočnost „letečih ladij“

Kaj pravi znani švicarski tovarnar Dornier o preko-oceanskem potniškem prometu z letali

Švicarski tovarnar Dornier, znan po svojih letalih DOX, piše v francoski reviji »L'Aeronautique« o bodočnosti letečih ladij, podobnih letalom DOX. Po njegovem mnenju je jasno, da morajo biti za polet čez ocean določena letala hidroavijoni, torej letala s čolnički in pa taka, ki je njih trup prikladen za spuščanje in startanje na vodni gladini. S tem mnenjem se pa ne strinjajo vsi strokovnjaki. Mnogi trdijo, da bo za prekoceanski zračni promet prikladnejši aeroplan, ki je lažji in ima tudi večji akcijski radij, kakor hidroplan. Toda pogoji za varen polet čez ocean s koristno obtežitvijo pri aeroplanu še daleč niso doseženi. Dosedanje prekoceanski poleti so za reden zračni promet brez pomena. Tu gre brez izjeme za letala, ki so bila tako preobtežena, da zahteva varnost poleta in konstrukcije letala ni izpolnjena.

Zagovorniki aeroplanov pravijo, da sploh ni letal, ki bi se lahko deli časa držala na razburkanem morju in da je torej najpomembnejše sploh ne misliti na to, da bi se letalec spustil na morje, če je mirno. Toda mnogi hidroavijoni so že dokazali, da se letalec lahko spusti na razburkano morsko gladino in ostane na nji več dni. Zal se je treba bati, da nikoli ne bo odstranjena nevarnost, ki preti letalcu če je prisiljen spustiti se na morje. Kaj se zgodi z aeroplanom, če se mora spustiti na morje? Če ni težje poškodovan, se obdrži nad gladino s pomočjo praznih posod in posebnih naprav. Pač pa gre pod vodo trup ali pa tudi kabina z vsemi instrumenti in zalogami. Neprimerno ugodnejši je položaj posadke dobro konstruiranega hidroavijona, ki ostane ves nad vodo in ima posadka možnost poslati na vse strani radiobrojavno vest o sebi.

Tudi glede izgledov hidroplana na dolge proge so mnenja deljena. Zadržanja leta je močno napredovala misel, da bi se hidroplani spuščali neposredno na trup. Pa tudi letalo z dvema čolničkoma ima mnogo pristašev. Letalo z dvema trupoma je prav za prav letalo z dvema čolničkoma. Privrženci sistema dveh čolnikov in dvojnega trupa opozarjajo na veliko stabilnost hidroavijona med plavanjem po morju. Toda izkušnje so pokazale, da lahko gradimo hidroavijone z enim trupom, ki so zelo stabilni. Dvigati to stabilnost preko gotove meje je brezpomembno. Dva čolnika ali dva trupa sta vedno težja od enega, obenem je pa tudi zračni odpor večji. Po mnenju tovarnarja Dorniera bo imel hidroavijon za dolge proge samo en trup in manj se bo spuščal.

Posadka letala, ki hoče poleteti čez morje, torej nastopiti več kilometrov dolgo in nad 20 ur trajajočo pot, mora šteti vsaj šest mož in sicer dva pilota, dva navigatorja radiotelegrafista in dva mehanika. Jasno pa je, da za prevoz dveh ali treh potnikov ni mogoče imeti take posadke. Če se pa številu potnikov podesetori, je treba posadko vsaj podvojiti, a s tem pade prevoznina za potnika na tretjino. Podobna načela veljajo za porabo pogonskih snovi in amortizacijo letala. Vse je odvisno od zadostnega števila potnikov, ki jih mora biti vsaj 20 do 30, če gre za polet nad 10 ur in če hočejo potniki udobno potovati z letečo ladjjo. Udobnost in varnost sta glavna pogoja uspešnega potniškega zračnega prometa in zato je Dornier prepričan, da se bo dal prekoceanski potniški promet organizirati le s pomočjo letečih ladij.

Parniki

brez morske bolezni

Morsko bolezen dobi človek v prvi vrsti zato, ker se guga ladja na valovih sem in tja. Zdjaj pa že poznamo sredstva proti tej neprijetni bolezni, tako Vasano, Mothersill itd. Vendar je pa še vedno najbolje konstruirati ladj tako, da se sploh ne guga. Na ribiških ladjah skrbje za to jadra, ki se pa ne dajo s pridom porabiti na potniških parnikih. Tu se rabijo bodisi vodni tanki, ali pa posebne naprave, ki preprečujejo guganje. Tanki z vodo stoje sredi ladije in držijo ladj med vožnjo v ravnotežju. Poleg vodnih tankov pa rabijo konstrukterji modernih ladij, kot rečeno, še posebne naprave z vrtečim se telesom kot bistvenim sestavnim delom. Vrteče se telo ohrani s svojo veliko vztrajnostjo vedno svojo lego.

Tri take velike naprave so montirali nedavno na velikem italijanskem parniku »Conte di Savoia«. Vsaka naprava tehta 110 ton in goni jo motor s 500 k. s., ki daje hitrost 800 obratov v minuti. Posledica je, da se parnik ne guga in da se torej potnikom ni treba bati med vožnjo morske bolezni.

Tragedija inženjerja v puščini

Italijanski inženjer Baressi iz Benghase v Tripolisu je napravil s svojo ženo v Abolabio izlet z avtomobilom, ki ga je šofiral sofer Montini. Na povratku je šofer zgrešil pot, avtomobilu je zmanjkalo bencina in vode in običajal je v puščini. Potniki so morali prenočiti sredi puščine. Zjutraj sta inženjer in njegova žena sklenila vrniti se domov peš. Šofer je pa krenil v drugo smer, da bi poiskal pomoč. Zakonca Baressi sta zašla po dobrih 20 km v peščene vrtince. Nekaj časa sta se z njimi brezuspešno borila, ko sta bila pa že močno izčrpana, sta se hotela vrniti k avtomobilu. Spotoma

sta počivala in inženjerja je pičila strupena kača, tako da je čez štiri ure umrl.

Zena je prebila vso noč pri mrtvem možu, zjutraj je pa odvekla njegovo truplo k avtomobilu. V Benghase so izletnike drugi dan pogrešali in poslali so nad puščino letalo, da bi jih našli. Pilot poročnik Capparelli je po dolgem iskanju avtomobil našel, ni se pa mogel blizu njega spustiti na tla, ker se je bližala noč. Inženjerjevi ženi je vrzel nekaj živil, zdravil in vode s poročnikom, da se naslednjega dne vrne po njo. Tako je prebila nesrečna žena še eno noč pri mrtvem možu v puščini, drugi dan so jo pa rešili stražni muk in prepeljali domov. O šoferju pa ni duha ne sluha.

Nevidni strup

Chicaški zavod priobčuje zanimiv statističen pregled o najnevarnejših zločinih v Ameriki v lanskem in predlanskem letu. Največ zločinov je bilo v Chicagu. Na 100.000 prebivalcev odpade v Chicagu vsako leto 40 zavrtnih umorov, v New Yorku samo 12, v Parizu 5, v Londonu 4. Ameriški zločinci so oboroženi s strojnimi puškami, oklopnimi avtomobili in raznim strelnim orožjem tako, da v tem pogledu nič ne zaostajajo za policijo. Napredek tehnike zločinov je v Ameriki čisto vzrok njihove romantičnosti. Pri vplomu v neko banko so imeli zločinci celo tank.

Kar se tiče zastrupljenja, ima pa v splošnem prvenstvo Francija. Francoski morilec Sorret je razkraljil trupla svojih žrtvev v žvepleni kislini tako, da so ostale od njih samo kosti. Tolpa morilcev je pa razkrajala v Franciji že predlanskim mrhovino v žvepleni kislini in sežigala živalske kosti v peči, kakor v krematoriju. Pozornost zastrupljenjalcev se pa obrača tudi na vprašanje, kako moriti s strupom, ki ne zapuša sledov. V tem pogledu se je posebno odlikoval neki kemik v St. Louisu, ki je zastrupil svojega strica, da bi podedoval po njem. Strup je deloval tako imenito, da bi umora sploh ne bili odkrili, da ga čez dve leti morilec sam ni priznal. Toda oblasti so mislile,

da se mu meša, ker je bil morilec v mestu splošno znan kot poštenjak. Truplo njegove žrtve so odkopali in zaman je bilo vse prizadevanje zdravnikov, da bi našli sledove strupa. Tako bi bil ostal zločin nekaznovan, da niso našli v morilečevi samoobtožbi točnih podatkov o sestavi strupa. S poskusi na živalih so ugotovili, da deluje strup ne samo v najmanjših količinah, temveč da ga sploh ni mogoče v organizmu ugotoviti. Morilca pa niso mogli kaznovati, ker si je bil sam sodil v preiskovalnem zaporu.

Ford 70 letnik

V nedeljo je praznoval ameriški avtomobilski kralj Henry Ford 70letni-ko rojstva. 30. julija 1863 se je rodil v Dearbornu pri Detroitu v državi Michigan farmarju Fordu sin. Bil je deček, ki se ni igral z drugimi otroci, pač so pa bile njegove igrače stare budilke in ure. Razdiral jih je in popravljaj, rad je videl, kako se njihova kolesca vrte. Med njihovo tiktakanje je vpletel svoje misli in načrte.

Postal je mehanik, strojnik in nad kolesi in kolesčki strojev je razmišljal. Kakšen stroj bi dal ljudem, da bi jim največ koristil. Ljudje so se mu smejali. Toda ko je prišel l. 1877 Ford de-letat k Edisonu v Detroit, se je genij nad njim zamislil. V tem dečku nekaj tiči, je pomislil Edison. In prav je imel. Leta 1903 je ustanovil ta deček Ford Motor Company v Detroitu z delniško glavnico 100.000 dolarjev. Leta 1925 je pa predstavil Ford Motor Company kapital 750.000.000 dolarjev. Lani je izdelovalo Fordovo podjetje 8750 avtomobilov dnevno, poleg tega pa tudi mnogo letal.

Lani pozimi je Ford pretresel vso Ameriko. Jezil se je, da Hoover ni bil ponovno izvoljen za predsednika. Banke so zapirale okena in revolucija je bila na pragu. To je bilo nekaj, kar je opozorilo Roosevelta, da je začel razmišljati, kako najti izhod. Rooseveltov program bi lahko imel napis: »Made in Detroit, Ford«. Ford je standardiziral avtomobil in napravil iz njega vozilo, ki ga je lahko kupil delavec. Dal je svojemu delavcu visoko plačo in mu omogočil živeti kot gospod. Da ni star 70 let, bi najljepše proslavil njegov jubilej, če bi ponovljal to, kar je rekel o njem Edison: V tem dečku nekaj tiči.

Dobro jo je zavrnil.

— Dovtip, ki ste mi ga povedali, gospod, je star najmanj 50 let.

— Gospodična, vi imate pa res izbo-

ren spomin.

Kdo je srečen.

— Vaša hčerka je torej že pol leta omožena. Je srečna?

— Da, mož jo nosi na rokah. Vsako željo, ki ji jo prečita iz oči, morava izpolniti midva z ženo.

Imeniten jetnik.

Paznik: Stevilka 99, ali ste me klicali?

Jetnik: Da, klical sem vas, da bi mi odklenili vrata, ker moram postaviti pred nje čevlje, da mi jih osnažijo.

Svet hoče biti varan.

— Povej mi, ali ljubiš svojo ženo?

— Nad vse jo ljubim.

— Zakaj pa hodiš vsak teden z dru-

gubim dekletom?

— Saj veš, da hoče biti svet va-

ran.

Večja množina

makulaturnega papirja

naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

Naznanjamo žalostno vest, da nas je danes dne 31. julija nenadoma zapustil naš ljubljani soprog, oče, brat in ded, gospod

Emerik Malaverh

višji inšpektor drž. žel. v pokoju

K večnemu počitku ga spremimo v sredo 2. avgusta ob 17. uri iz hiše žalosti Dalmatinova 7 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 31. julija 1933.

Žalujoči ostali.

PRODAJ

DIESEL-MOTOR
Junkersov, od 25 HP, z generatorjem, skoro nov, v brezhibnem stanju, prodam poceni. Pogledati in vprašati: Tvorinca »Lacet«, Zagreb, Savska cesta št. 86. 3129

ŠOTOR

skoraj nov, do 5 oseb prostora, takoj ugodno naprodaj. Ogleda se v Rožni dolini c. XIII, št. 3. 3130

STANOVANJA

STANOVANJE
3 sob s pritliklinami oddam za 500 Din, istotam se odda trgovski lokal, pripraven za vsako obrt. — Valentin Vodnikova ulica 15, Zelena jama. 3145

250.— DIN MESEČNO
stanovanje 2 sob, kuhinje in pritliklin — oddam takoj. — Naslov v upravi »Slovenskega Naroda«. 3093

TRISOBN STANOVANJE

v II. nadstropju, Slomškova ulica in dvosobno brez kuhinje za samca ali pisarno — se takoj odda. — Več pri kamnoseku g. A. Vodniku pri Glavnem kolodvoru v Ljubljani. 53/L

ŽENITVE

POROKE
posreduje solidno in najdiskretnije ter razpošilja prospekte in daje informacije proti odškodnini Din 10.— v poštnih znamkah — »REZOR«, zavod za sklepanje zakonov, Zagreb, pošta 3. 52/L

POROKE VSEH STANOV
posreduje najdiskretnije in zelo vestno ter razpošilja prospekte in daje informacije proti nakazilu 10.— Din v poštnih znamkah: »Rezor«, zavod za sklepanje zakonov, Zagreb, pošta 3. 3119

POUK

STROJEPIŠNI POUK
med počitnicami se vrši vsak dan od 6. do 9. ure zvečer. — Začetek 3. avgusta. Vpisovanje od 1. avgusta in dalje vsak dan od 6. do 1/2 8. ure zvečer. Tečaj za začetnike in izvežbance. — Šolnina znižana. **CHRISTOF OV** UČNI ZAVOD, LJUBLJANA, Domobranska cesta 15. 3015

NEPREMIČNINE

PEKARNO
oddam v najem ali vzamem peka, ki dobi ali ima obrt. — Ambros, Dravograd. 3128

RAZNO

Modna konfekcija
Najboljši nakup
A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/T

VINO CEZ ULICO!

Štajersko belo	1 Din	6.-
Namizno belo Ia	>	7.-
Čivček	>	8.-
Bizeljčan rdeč	>	8.-
Potugizer	>	8.-
Rizling	<	9.-

Z g a n j e:
Slivovka pristna, stara > 24.-
Rum fini čajni > 24.-
kakor tudi vse vrste garantirane pristnega žganja, prvovrstnih likerjev, konjakov, desertnih in specialnih vin, po konkurenčnih cenah nudi ter se priporoča

S. J. JERAJ, SV. PETRA C. 38. 3147

VSA EVROPA

rabi **FLOOR VOŠČILO** za parkete in linoleum (Floor parket metle, politura, rokavice. Močkalus čudovito jace proti mliem. Zahtevajte pri vašem trgovcu. — Jelodvor, Ljubljana. Gospodstva cesta 8. 50-L